

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 231/05-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. februára 2006 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a zo sudcov Lubomíra Dobríka a Jána Lubyho prerokoval prijatú sťažnosť E., so sídlom B., Maďarská republika, zastúpenej advokátom JUDr. L. L., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III pri rozhodovaní o námietkach proti exekúcii v konaní vedenom pod sp. zn. 34 Er 1782/03 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo E. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III pri rozhodovaní o námietkach proti exekúcii v konaní vedenom pod sp. zn. 34 Er 1782/03 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava III prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 34 Er 1782/03 konal bez zbytočných prietáhov.

3. E. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť E. trovy konania v sume 5 302 Sk (slovom päťtisícristodva slovenských korún) na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. L. L., B., do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV. ÚS 231/05-12 z 21. septembra 2005 prijal na ďalšie konanie sťažnosť E. (ďalej len „sťažovateľka“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorou namieta porušenie jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 34 Er 1782/03.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky a predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrili k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a predsedníčku okresného súdu súčasne vyzval, aby sa vyjadrila aj k sťažnosti prijatej na ďalšie konanie.

Predsedička okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti sp. zn. Spr. 3896/2005 zo 4. januára 2006 doručenom ústavnému súdu 18. januára 2006 okrem iného uviedla:

„Vec napadla na Okresný súd Bratislava III dňa 28. 8. 2003, dňa 10. 9. 2003 bolo v predmetnej veci vydané okresným súdom poverenie. Dňa 10. 10. 2003 exekútor predložil námietky. Dňa 4. 2. 2004 sudca žiada od Krajského súdu Bratislava zapožičanie spisu sp. zn.: 25 Zm 17/95 ako aj informáciu z N. Prípisom zo dňa 18. 2. 2004 Krajský súd v Bratislave oznámil, že spis sp. zn.: 25 Zm 17/95 sa nachádza na Krajskej prokuratúre v Bratislave od 28. 10. 2003 a z uvedeného dôvodu nie je možné žiadosti vyhovieť.

Sudca dňa 12. 3. 2004, 14. 4. 2004, 31. 5. 2004, 9. 12. 2004, 24. 4. 2005, 8. 6. 2005, 22. 7. 2005, 20. 9. 2005 žiadal o zapožičanie predmetného spisu Krajskú prokuratúru v Bratislave avšak s negatívnym výsledkom.

Podľa môjho názoru za prietahy v súdnom konaní nie je zodpovedný zákonný sudca.“

Obdobné procesné úkony, ktoré uviedol okresný súd, zistil aj ústavný súd z obsahu predloženého súdneho spisu.

Právny zástupca sťažovateľky vo svojom vyjadrení k stanovisku okresného súdu z 26. januára 2006 okrem iného uviedol:

„Sťažovateľ má za to, že dôvod uvedený v písomnom vyjadrení Okresného súdu Bratislava III. zo dňa 04. 01. 2006 nevysvetľuje a ani neospravedlňuje jeho nečinnosť v exekučnom konaní vedenom pred ním pod č. k. 34 Er 1782/03. Tento dôvod nevyvracia tvrdenie sťažovateľa, že jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov bolo porušené postupom Okresného súdu Bratislava III. (...)

V konaní č. k. 34 Er 1782/03 Okresný súd Bratislava III. mal rozhodnúť o námietkach povinného proti exekúcii.

Exekučný súd môže námietky povinného proti exekúcii preskúmať iba v rámci vymedzenom ustanovením § 50 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z., avšak nemôže preskúmať správnosť právoplatného rozhodnutia súdu, ktoré je exekučným titulom. (...)

K rozhodnutiu o týchto námietkach vôbec nie je potrebné preskúmať celý spis súdneho konania, v ktorom bol vydaný exekučný titul. (...)

Obsah spisu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 25 Zm 17/95 nemohol mať žiadnu relevanciu pre rozhodnutie o námietkach povinného. Preto Okresný súd Bratislava III. zbytočne strácal svoj drahocenný čas s korešpondenciou o zaslanie tohto súdneho spisu.

Zo svojho samotného písomného vyjadrenia Okresného súdu Bratislava III. zo dňa 04. 01. 2006 je jednoznačné, že okrem napísania jedného dotazu na N. a 9 žiadostí o zapožičanie spisu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 25 Zm 17/95, od doručenia písomného vyjadrenia sťažovateľa k námietkam povinného neurobil žiadny iný úkon. Tieto úkony boli pre jeho rozhodnutie úplne zbytočné, teda de facto neurobil v záujme svojho správneho rozhodnutia žiadny z potrebných úkonov. Tento postup Okresného súdu Bratislava III. predstavuje jeho absolútnu nečinnosť a porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...“, a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote nestranným a nezávislým súdom... podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03, IV. ÚS 15/03), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným

rozhodnutím (napr. III. ÚS 127/03). Toto základné právo sa uplatňuje aj v nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí. V takom druhu civilného procesu je účelom tohto základného práva to, aby sa po nariadení núteného výkonu bez zbytočných priet'ahov uskutočnil tento výkon tak, aby vymáhaný nárok bol čo najskôr, ak tomu nebránia dôvody relatívnej alebo absolútnej neprípustnosti núteného výkonu súdneho rozhodnutia, uspokojený.

Pri posudzovaní otázky, či v konaní okresného súdu pri rozhodovaní o námietkach proti exekúcii došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 187/05) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prejednáwanej veci.

Pri vyhodnotení doterajšieho konania vo veci vedenej pod sp. zn. 34 Er 1782/03 podľa troch označených základných kritérií ústavný súd dospel k týmto záverom:

1. Na základe preskúmania doterajšieho priebehu konania vo veci sp. zn. 34 Er 1782/03 pred okresným súdom ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o námietkach proti exekúcii nemožno hodnotiť z právneho i skutkového hľadiska ako zložitú vec. Ani okresný súd vo svojom vyjadrení netvrdil, že ide o zložitú vec.

2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu označených práv sťažovateľky.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti, jej príloh a súdneho spisu nezistil, že by samotná sťažovateľka prispela k vzniku zbytočných priet'ahov v konaní.

3. Tretím kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k zbytočným priet'ahom v označenom konaní, bol postup samotného okresného súdu.

Ústavný súd na základe zistení o úkonoch okresného súdu v posudzovanom konaní konštatuje, že všeobecný súd od 10. októbra 2003, keď mu boli predložené námietky povinného proti exekúcii, do dňa rozhodovania pred ústavným súdom, vypracoval iba 4. februára 2004 výzvy Krajskému súdu v Bratislave za účelom predloženia spisu a N. za účelom zistenia hodnoty kurzu, iné úkony vo veci nevykonával a o námietkach nerozhodol.

Ústavný súd neakceptoval tvrdenie predsedníčky okresného súdu, že „*Sudca dňa 12. 3. 2004, 14. 4. 2004, 31. 5. 2004, 9. 12. 2004, 24. 4. 2005, 8. 6. 2005, 22. 7. 2005, 20. 9. 2005 žiadal o zapožičanie predmetného spisu Krajskú prokuratúru v Bratislave avšak s negatívnym výsledkom. Podľa môjho názoru za prietahy v súdnom konaní nie je zodpovedný zákonný sudca*“, pretože v spise sa nenachádza žiadny doklad o tom, že okresný súd žiadal o predloženie spisu v tomto období (na str. 49 až 54 spisu sa nachádzajú iba úradné záznamy o tom, že spis sa nachádza na Krajskom súde v Bratislave).

Ústavný súd preto dospel k záveru, že okresný súd svojím postupom v predmetnej veci porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva a slobody porušil, vo veci konal [podobne aj § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde].

Preto ústavný súd prikázal v zmysle tohto ustanovenia okresnému súdu, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 34 Er 1782/03 konal bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie“.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“. Podľa § 56 ods. 5 citovaného zákona ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala priznať primerané finančné zadost'učinenie v sume 300 000 Sk. Svoju žiadosť odôvodnila tým, že *„Predmetom núteného výkonu súdneho rozhodnutia v predmetnom exekučnom konaní je nárok sťažovateľa na sumu viac ako 5.000.000,- Sk. Vzhľadom na dlhodobú nečinnosť a neefektívny, nesústreďený a ľahostajný postup Okresného súdu Bratislava III sťažovateľ má počas dlhej doby pocit právnej aj faktickej neistoty“*.

Vychádzajúc z doterajšej dĺžky konania, princípov spravodlivosti a spôsobu zavŕšenia ochrany základných práv každej oprávnenej osoby, ako aj z konkrétnych okolností tohto prípadu ústavný súd dospel k záveru, že primerané finančné zadost'učinenie vo výške 20 000 Sk, ktoré je okresný súd povinný zaplatiť v súlade s výrokom tohto nálezu, je primeranou satisfakciou spojenou s porušením označených práv sťažovateľky.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. L. L., B. Ústavný súd priznal sťažovateľke na základe jej žiadosti úhradu trov konania vo výške 5 302 Sk (slovom päťtisícristodva slovenských korún) z dôvodu trov jej právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby v hodnote po 2 501 Sk (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti (základom pre výpočet výšky náhrady za úkon právnej služby bola nominálna mesačná mzda zamestnanca

hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2004 vo výške 15 008 Sk. Ďalej ústavný súd priznal právnomu zástupcovi sťažovateľky dvakrát náhradu režijného paušálu po 150 Sk podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2006